

Carta ASAT

Principiile de funcţionare şi dezvoltare a parteneriatelor ASAT

1. Filozofia generală

Această Cartă defineşte valorile, principiile şi angajamentele la care trebuie să subscrie persoanele care doresc să facă parte dintr-un parteneriat ASAT.

Parteneriatele ASAT au obiectivul de a contribui la dezvoltarea unei agriculturi durabile şi la promovarea unei economii solidare între oraş şi sat. Acestea urmăresc să asigure consumatorilor o alimentaţie sănătoasă, la un preţ corect şi accesibil. ASAT susţine devenirea consumatorilor în **consumători**.

2. Definiţia generală a ASAT

Un ASAT este o asociere între un producător şi un grup de consumatori pentru susţinerea agriculturii ţărăneşti, având drept obiectiv prezervarea şi continuarea activităţii fermelor de proximitate, într-o logică a agriculturii durabile. În fapt, este vorba despre o agricultură ţărănească, echitabilă din punct de vedere social şi sănătoasă pentru consumatori şi pentru mediul înconjurător.

ASAT urmăreşte să asigure consumatorilor posibilitatea de a cumpăra la un preţ echitabil produse alimentare de calitate şi de a alege, în cunoştinţă de cauză, modul în care acestea sunt realizate.

De asemenea, consumatorii au posibilitatea de a participa la prezervarea şi dezvoltarea unei activităţi agricole locale în respect faţă de principiile dezvoltării durabile.

Fiecare parteneriat ASAT reuneşte un grup de consumatori şi un producător de proximitate într-un parteneriat exprimat printr-un contract de angajament, prin intermediul căruia fiecare consumator cumpără la începutul unui sezon o parte din producţia agricultorului, producţie ce îi este livrată periodic la un preţ constant.

Producătorul se angajează să furnizeze produse de calitate în acord cu principiile Cartei ASAT.

3. Principiile generale ale ASAT

Parteneriatele ASAT respectă următoarele principii fondatoare:

1. O producţie de dimensiune umană, adaptată tipurilor de cultură şi modului de creştere a animalelor specifice contextului local;
2. O producţie care să respecte natura, mediul înconjurător şi animalele: dezvoltarea biodiversităţii culturilor, fertilităţii solului, producerea fără îngrăşăminte chimice de sinteză şi pesticide, gestionarea economică a apei;
3. O bună calitate a produselor: din punct de vedere gustativ, al sănătăţii şi al mediului înconjurător;
4. Sprijin pentru o agricultură ţărănească locală;

5. Solidaritate și legături active cu toți actorii locali implicați pentru a menține o agricultură durabilă și un comerț solidar;
6. Respectul față de normele sociale în raport cu angajații fermei, incluzând aici și personalul temporar (sezonier);
7. Promovarea transparenței în actele de cumpărare, în modul de producție, de transformare (procesare) și de vânzare a produselor agricole;
8. Acompanierea producătorilor spre autonomie, înțeleasă drept capacitate de a fi stăpân pe propriile alegeri;
9. Proximitatea producătorului și consumatorilor este indispensabilă pentru o legătură directă între ei și pentru a favoriza circuitul cel mai scurt al produselor alimentare;
10. Un parteneriat ASAT pentru fiecare producător și grupul său local de consumatori;
11. Formalizarea și respectarea contractelor în fiecare sezon între consumatori și producători;
12. Nici un intermediar între producător și consumatori, nici un produs nu poate fi cumpărat de către producător și revândut consumatorilor;
13. Stabilirea în fiecare sezon a unui preț echitabil între producător și consumatori;
14. O informare frecventă a consumatorilor cu privire la procesul de cultivare a produselor;
15. Solidaritatea consumatorilor cu producătorul în timpul incidentelor naturale;
16. O participare activă a consumatorilor ASAT, exprimată inclusiv prin responsabilizarea față de creșterea numărului de aderenți;
17. Sensibilizarea aderenților ASAT cu privire la particularitățile agriculturii țărănești.

4. Crearea unui ASAT

Realizarea unui parteneriat ASAT se face la inițiativa unui grup de consumatori motivați, care doresc să susțină o agricultură țărănească de proximitate.

Acest grup trebuie să identifice un producător local care se angajează să respecte principiile generale ale ASAT, precizate în secțiunea 3. Consumatorii favorizează contractele cu producătorii locali.

Odată identificat producătorul, grupul de pilotaj al consumatorilor va realiza cel puțin o vizită la ferma agricultorului. În cele din urmă, consumatorii și producătorul vor stabili împreună un mod de funcționare în conformitate cu principiile acestei Carte, definitivând totodată și contractul. Respectul Cartei ASAT constituie condiția inițială pentru asocierea de tip ASAT între producător și consumatori.

5. Reguli de funcționare a unui ASAT

5.1. Contractul

Contractul este stabilit între grupul de consumatori sau reprezentanții acestuia și producător. Durata contractului este pe perioada unui ciclu de producție în cadrul exploatației agricole. Contractul cuprinde distribuția periodică a produselor de către agricultor într-un loc stabilit, o zi în care se realizează aceasta și un orar regulat, precum și un preț determinat prin înțelegere între consumatori și producător.

Contractul trebuie să precizeze lista cu produsele planificate, pe care producătorul urmărește să le furnizeze periodic către consumatori.

Pe de altă parte, consumatorii se angajează să plătească în avans produsele, în conformitate cu o modalitate precizată. Ei se angajează să gasească un înlocuitor, pentru situația în care trebuie să renunțe la contract.

Producătorul se angajează să realizeze toate eforturile necesare pentru a răspunde angajamentelor sale de a furniza produse de calitate consumatorilor în cantitatea și tranșele stabilite.

5.2. Cumpărarea de produse complementare

ASAT-ienii care doresc achiziționarea unor produse complementare (carne, brânză, fructe, produse apicole ș.a.) trebuie să creeze în mod obligatoriu un alt parteneriat ASAT. Ei vor identifica alți posibili consumatori interesați de acest tip de produse.

5.3. Costul produselor furnizate

Producătorul și consumatorii stabilesc împreună costul produselor furnizate (legume, fructe, carne, ulei, miere ș.a.). Producătorul se angajează să furnizeze periodic o cantitate corespunzătoare acestui preț.

În sistemul ASAT, calculul prețului trebuie să țină cont de costurile exploatației agricole. Modul de calcul al prețului trebuie să fie în **totalitate transparent**.

Producătorul trebuie să furnizeze în mod constant informații către consumatori pentru a le permite acestora să verifice dacă termenii contractului sunt respectați.

Dacă producătorul se găsește într-o situație care nu-i permite furnizarea produselor în cantități suficiente și acest lucru se întâmplă din motive independente de voința sa – calamitate naturală sau incidente meteorologice neprevăzute (secetă prelungită, variații mari de temperatură, expunerea culturii la ploi acide, grindină, invazii de dăunători ș.a.) – producătorul trebuie să informeze imediat consumatorii asupra acestui aspect.

5.4. Producerea

Modul de producere al agricultorului trebuie să respecte principiile Cartei ASAT.

O structură ASAT și consumatorii săi pot ajuta un agricultor să-și dezvolte exploatația spre un model de producție în respect față de natură și mediul înconjurător. În contractul cu agricultorul vor fi stabilite obiective clare de dezvoltare.

Toate produsele (legume, fructe, brânză etc.) trebuie să provină din exploatația producătorului. Nici un produs nu poate fi cumpărat și revândut. Pe de altă parte, orice alt produs complementar livrat în cadrul parteneriatelor ASAT trebuie să facă obiectul unui alt contract specific încheiat între consumatori și producător.

Programarea produselor ce urmează să fie furnizate consumatorilor trebuie să se realizeze înainte de începerea unui sezon, prin consultări între producător și consumatori. Astfel, se stabilește o listă de produse ce trebuie respectată cât mai mult posibil în producția pentru sezonul următor.

5.5. Livrarea și distribuția

Livrarea trebuie să se realizeze în mod direct de către producător. Acest lucru este indispensabil pentru a păstra legătura între consumatori și producător. Distribuția se realizează cu ajutorul consumatorilor.

Pe timpul vacanței, fiecare membru ASAT trebuie să își găsească un înlocuitor pentru preluarea coșului.

5.6. Plata

Consumatorii se angajează financiar pe perioada unui sezon întreg. Ei vor efectua o plată în avans a coșurilor care le vor fi livrate. Obiectivul este de a permite producătorului să dispună de un fond de rulment suficient pentru a putea realiza investițiile necesare sau pentru a acoperi diferite costuri cu pregătirea sezonului următor.

Plata se realizează în una, două sau mai multe tranșe fixate prin înțelegerea dintre consumatori și producător.

Totodată, pot fi stabilite modalități specifice de plată pentru persoanele care au unele dificultăți financiare.

5.7. Comunicarea internă

Consumatorii și producătorul vor folosi diferite moduri de comunicare în vederea difuzării informației, derulării de acțiuni comune și favorizării unui comportament transparent.

5.8. Evaluarea

O activitate de evaluare a parteneriatului ASAT trebuie să se realizeze în mod periodic împreună cu toți aderenții. Acest fapt permite să se evalueze dacă obiectivele inițiale și Carta sunt respectate. De asemenea, aceste întâlniri contribuie la îmbunătățirea modului de funcționare a parteneriatului, pentru a răspunde mai bine nevoilor consumatorilor.

5.9. Pentru a merge mai departe

Membrii parteneriatului ASAT trebuie să reflecteze asupra continuității sale și permanentizării activității. De asemenea, pot fi definite acțiuni care asigură creșterea angajamentului și implicării din partea consumatorilor: investiții solidare, cumpărare colectivă ș.a.m.d.